Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προστασία της τεχνογνωσίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών που δεν αποκαλύπτονται (εμπορικών απορρήτων) κατά της παράνομης απόκτησης, χρήσης και αποκάλυψής τους»

COM(2013) 813 final — 2013/0402 (COD)

(2014/C 226/09)

Στις 9 Δεκεμβρίου 2013 και στις 13 Δεκεμβρίου 2013 αντιστοίχως, και σύμφωνα με το άρθρο 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφάσισαν να ζητήσουν τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προστασία της τεχνογνωσίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών που δεν αποκαλύπτονται (εμπορικών απορρήτων) κατά της παράνομης απόκτησης, χρήσης και αποκάλυψής τους

COM(2013) 813 final — 2013/0402 (COD).

Το ειδικευμένο τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 11 Μαρτίου 2014.

Κατά την 497η σύνοδο ολομέλειάς της, που πραγματοποιήθηκε στις 25 και 26 Μαρτίου 2014 (συνεδρίαση της 25ης Μαρτίου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 138 ψήφους υπέρ, 2 κατά και 3 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. **Συμπεράσματα και συστάσεις**

1.1 Η έννοια του εμπορικού απορρήτου καλύπτει ουσιαστικά κάθε μορφή πληροφορίας (τεχνολογία, συνταγή/τύπος, στοιχεία προώθησης προϊόντων κ.λπ.) με οικονομική αξία και της οποίας πρέπει να προστατεύεται ο εμπιστευτικός χαρακτήρας. Σε αυτές περιλαμβάνονται και τα άυλα στοιχεία ενεργητικού των επιχειρήσεων.

1.2 Η προστασία αυτών των άυλων στοιχείων είναι καθοριστικής σημασίας τόσο για τις επιχειρήσεις, — και ιδιαίτερα για τις ΜΜΕ-, τα ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, όσο και για την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ. Τούτο δε γιατί δημιουργείται ευνοϊκό κλίμα για την καινοτομία, την ανάπτυξη νέων μέσων επιχειρηματικότητας, τη συνεργατική έρευνα ή τη συνεργασία πέραν των εθνικών συνόρων.

1.3 Στην ΕΕ δεν υπάρχει ούτε ενιαίος ορισμός της έννοιας του εμπορικού απορρήτου, ούτε τυγχάνει εναρμονισμένης νομικής προστασίας.

1.4 Η ΕΟΚΕ στηρίζει την πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να εναρμονίσει το καθεστώς νομικής προστασίας της τεχνογνωσίας και του εμπορικού απορρήτου, καθότι πρόκειται για στοιχεία απαραίτητα για την ενίσχυση του καινοτόμου πνεύματος και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και πιο συγκεκριμένα των ΜΜΕ.

1.5 Η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι η προστασία του εμπορικού απορρήτου και η αποτροπή της παράνομης απόκτησης ή χρήσης επιχειρηματικών πληροφοριών, όπως προβλέπεται στην υπό εξέταση πρόταση οδηγίας ελάχιστα διαφέρει από τα όσα διαλαμβάνει η οδηγία 2004/48/ΕΚ σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, τα δικαιώματα του δημιουργού, τα εμπορικά σήματα, τα σχέδια ή τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, ιδίως όσον αφορά την υποχρέωση των κρατών μελών να μεριμνούν για τη δυνατότητα του εκάστοτε νόμιμου κατόχου εμπορικού απορρήτου να προσφεύγει στη δικαιοσύνη.

1.6 Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει τον ισορροπημένο χαρακτήρα της πρότασης οδηγίας που αποσκοπεί στην ενίσχυση της νομικής ασφάλειας, στην αύξηση της αξίας της καινοτομίας που εμπεριέχουν τα εμπορικά απόρρητα, χάρη σε μία μεγαλύτερη νομική σύγκλιση, συμβατή με το διεθνές δίκαιο, όπως η Συμφωνία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (Συμφωνία TRIPS).

1.7 Ο ορισμός του εμπορικού απορρήτου, αν και συνάδει με την Συμφωνία TRIPS, δεν είναι αρκετά διευκρινιστικός έτσι ώστε να καλύπτει όλες τις κατηγορίες πληροφοριών, οι οποίες θα έπρεπε να προστατεύονται ως εμπορικό απόρρητο.

1.8 Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι η Επιτροπή θα μπορούσε να διευκρινίσει σε ένα αιτιολογικό σημείο ότι οι πληροφορίες που ενδέχεται να έχουν εμπορική αξία μπορούν επίσης να προστατεύονται ως εμπορικά απόρρητα.

1.9 Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να αναλάβει επειγόντως δράση στο θέμα αυτό.

2. **Εισαγωγή**

2.1 Η προστασία της τεχνογνωσίας και του εμπορικού απορρήτου (επιχειρηματικές πληροφορίες που δεν αποκαλύπτονται) είναι αναγκαίες προϋποθέσεις για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και της δυνατότητάς τους να καινοτομούν.

2.2 Η έννοια του εμπορικού απορρήτου καλύπτει ουσιαστικά κάθε μορφή πληροφορίας (τεχνολογία, συνταγές, στοιχεία προώθησης προϊόντων κ.λπ.) με οικονομική αξία και της οποίας πρέπει να προστατεύεται ο εμπιστευτικός χαρακτήρας.

2.3 Χωρίς να πρόκειται για αποκλειστικούς τίτλους πνευματικής ιδιοκτησίας, θεωρούνται το αρχικό στάδιο αυτών. Επομένως, από την τεχνογνωσία ή το εμπορικό απόρρητο ως καρπό έρευνας και εξέλιξης, που έχουν πραγματοποιηθεί χάρη σε σημαντικές επενδύσεις και ανθρώπινη εργασία, προκύπτει συχνά κάποιο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

2.4 Η ίδια η έννοια του εμπορικού απορρήτου δεν γίνεται αντιληπτή με τον ίδιο τρόπο ανά την ΕΕ. Ο μόνος εναρμονισμένος ορισμός είναι αυτός της Συμφωνίας TRIP του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, ο οποίος περιλαμβάνει τρεις προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά:

— **Ο εμπιστευτικός χαρακτήρας:** τούτο σημαίνει ότι οι άμεσα ενδιαφερόμενοι αγνοούν γενικά την εν λόγω απόρρητη πληροφορία ή δεν έχουν εύκολη πρόσβαση σε αυτή·

— **Η εμπορική αξία:** κατ' ουσίαν, η εμπορική αξία είναι συνάρτηση του εμπιστευτικού χαρακτήρα·

— τέλος, ο νόμιμος κάτοχος οφείλει να έχει λάβει εύλογα μέτρα για τη διασφάλιση της εμπιστευτικότητας του εμπορικού απορρήτου.

2.5 Ελλείψει μιας ενιαίας παγιωμένης αντίληψης στην ΕΕ περί της έννοιας του εμπορικού απορρήτου, η νομική προστασία του είναι κατακερματισμένη στα ποικίλα νομικά συστήματα των κρατών μελών.

2.6 Ωστόσο, η ενιαία νομική προστασία του εμπορικού απορρήτου σε ευρωπαϊκό επίπεδο καθίσταται ακόμα πιο σκόπιμη σε μια εποχή που η βιομηχανική κατασκοπεία και οι κίνδυνοι δικτυοπαραβίασης έχουν προσλάβει ανησυχητικές διαστάσεις, ιδίως όσον αφορά τους τομείς στους οποίους η έρευνα, η ανάπτυξη και οι επενδύσεις έχουν βαρύνουσα σημασία (π.χ. αυτοκινητοβιομηχανία, τηλεπικοινωνίες, φαρμακευτικός τομέας κ.λπ.).

2.7 Εξάλλου, η ΕΟΚΕ έχει ήδη ταχθεί υπέρ της δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά της δικτυοπαραβίασης και έχει εκθέσει τις απόψεις της επί του θέματος ([1]).

3. **Η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής**

3.1 Το υπό εξέταση έγγραφο είναι προϊόν διαβούλευσης μέσω της οποίας η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπίστωσε τις αποκλίσεις των οικείων εθνικών νομοθεσιών ανά τα κράτη μέλη της ΕΕ, κυρίως ως προς τον ορισμό του εμπορικού απορρήτου και των ένδικων μέσων που έχει στη διάθεσή του ο κάτοχός του.

3.2 Η πρόταση ερείδεται στην εξής διπλή υπόθεση: πρώτον, οι αποκλίσεις των εθνικών νομοθεσιών θα αποτελούσαν τροχοπέδη στην αναζήτηση συνεργασιών πέραν των εθνικών συνόρων και δεύτερον, θα έβλαπταν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων καθότι θα μπορούσαν να υποκλαπούν τα εμπορικά μυστικά τους στα κράτη μέλη με το λιγότερο προστατευτικό νομικό πλαίσιο.

3.3 Επομένως, επιδιώκεται η εναρμόνιση του καθεστώτος προστασίας όσων άυλων στοιχείων ενεργητικού δεν υπάγονται στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

3.4 *Ορισμός του εμπορικού απορρήτου*

3.4.1 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή βασίζεται στον ορισμό του εμπορικού απορρήτου που παρατίθεται στη Συμφωνία TRIP και προτείνει την καθιέρωση τριών προϋποθέσεων που πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά για να μπορεί μια πληροφορία να θεωρηθεί «απόρρητο άξιο προστασίας»:

— να είναι μυστική, ήτοι άγνωστη ή δύσκολα προσπελάσιμη από κύκλους που ασχολούνται συνήθως με τέτοια ζητήματα·

— να έχει ιδιαίτερη αξία λόγω του απόρρητου χαρακτήρα της·

— ο κάτοχός της πρέπει να έχει προβεί σε εύλογες ενέργειες για τη διαφύλαξη της μυστικότητάς της.

3.5 *Η έννοια της παράνομης ιδιοποίησης*

3.5.1 Πέραν της μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης σε ένα μέσο που περιέχει το απόρρητο, της κλοπής, της δωροδοκίας, της παραπλάνησης και της παραβίασης συμφωνίας εμπιστευτικότητας, το άρθρο 3 της πρότασης οδηγίας κάνει λόγο για *«οποιαδήποτε άλλη συμπεριφορά η οποία, υπό τις περιστάσεις αυτές, θεωρείται ότι αντίκειται στα χρηστά συναλλακτικά ήθη»*.

3.5.2 Επίσης, προβλέπει ότι κάθε χρήση ή η αποκάλυψη εμπορικού απορρήτου είναι παράνομη όποτε ένα πρόσωπο, κατά τη στιγμή της χρήσης ή της αποκάλυψης, γνώριζε ή θα έπρεπε να γνωρίζει ότι το εμπορικό απόρρητο αποκτήθηκε από τον πληροφοριοδότη του με παράνομο τρόπο.

([1]) ΕΕ C 306 της 16.12.2009, σ. 7; ΕΕ C 18 της 19.01.2011, σ. 105.

3.6 *Νόμιμη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψη εμπορικών απορρήτων*

3.6.1 Στο άρθρο 4 της πρότασης οδηγίας εξαιρούνται οι ακόλουθες περιπτώσεις:

— ανεξάρτητη ανακάλυψη ή δημιούργημα·

— αναπαραγωγή *(reverse engineering/αντίστροφος σχεδιασμός)*: ένα εμπορικό απόρρητο παύει να θεωρείται τέτοιο, εφόσον μπορεί να αποκαλυφθεί μέσω του προϊόντος στο οποίο εμπεριέχεται·

— άσκηση του δικαιώματος των εκπροσώπων των εργαζομένων στην ενημέρωση και τη διαβούλευση, συμπεριλαμβανομένης της ενημέρωσης αυτών των εκπροσώπων από τους εργαζομένους·

— ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης·

— καταγγελία, εφόσον πληρούνται επιπρόσθετες προϋποθέσεις, ήτοι η χρήση ή η αποκάλυψη κρίνεται απαραίτητη για λόγους δημοσίου συμφέροντος·

— η πρακτική είναι σύμφωνη με τα χρηστά συναλλακτικά ήθη, είναι μέρος της εκπλήρωσης εξωσυμβατικής ενοχής ή αφορά την προστασία έννομου συμφέροντος.

3.6.2 Διασφαλίζεται η καινοτομία εφόσον το άρθρο διευκρινίζει ρητά ότι η ανεξάρτητη ανακάλυψη και η αναπαραγωγή/ο αντίστροφος σχεδιασμός είναι νόμιμα μέσα απόκτησης πληροφοριών.

3.7 *Η προσφυγή του κατόχου του εμπορικού απορρήτου στη δικαιοσύνη*

3.7.1 Η πρόβλεψη της δυνατότητας χρήσης ένδικων μέσων κατά της παραβίασης του εμπορικού απορρήτου εμπίπτει στις αρμοδιότητες των κρατών μελών.

3.7.2 Όσον αφορά τις επανειλημμένες αντιδικίες σχετικά με την καταχρηστική προσφυγή στη διαδικασία κατάσχεσης λόγω παραποίησης/απομίμησης (saisie-contrefaçon), στην πρόταση οδηγίας τα κράτη μέλη καλούνται να επιβάλλουν κυρώσεις σε περίπτωση καταχρηστικής προσφυγής στη διαδικασία με σκοπό την αθέμιτη καθυστέρηση ή τον περιορισμό της πρόσβασης του εναγομένου στην αγορά ή άλλως τον εκφοβισμό ή την παρενόχληση του εναγομένου».

3.7.3 Το άρθρο 8 βασίζεται επίσης στο δίκαιο του ανταγωνισμού και περιέχει ορισμένα προστατευτικά μέτρα για την αποτροπή της αποκάλυψης του εμπορικού απορρήτου κατά τη δικαστική διαδικασία: περιορισμός της πρόσβασης, εν όλω ή εν μέρει, σε έγγραφο περιέχει εμπορικά απόρρητα, περιορισμός της πρόσβασης σε ακροάσεις, διαγραφή από μία μη εμπιστευτική εκδοχή δικαστικής απόφασης των αποσπασμάτων που περιέχουν εμπορικά απόρρητα.

3.7.4 Όσον αφορά την προσωρινή προστασία, ο ζημιωθείς κάτοχος του εμπορικού απορρήτου πρέπει να δύναται να ζητά την απαγόρευση της χρήσης ή της αποκάλυψής του, την απαγόρευση της παραγωγής, της παράνομης χρήσης και διάθεσης των αγορά, καθώς και την κατάσχεση ή την παράδοση των εν λόγω εμπορευμάτων.

3.7.5 Η πρόταση προβλέπει και πολλές άλλες ασφαλιστικές δικλείδες διαδικαστικού χαρακτήρα· λόγου χάρη, το δικαστήριο θα μπορεί επικουρικά να διατάσσει τον εναγόμενο να προβαίνει στη σύσταση εγγυήσεων για την αποζημίωση του κατόχου του εμπορικού απορρήτου.

4. **Γενικές παρατηρήσεις επί της πρότασης οδηγίας**

4.1 Η πρόταση οδηγίας δίνει έναν ορισμό του εμπορικού απορρήτου αρκετά γενικό έτσι ώστε να καλύπτει κυρίως τις συνταγές, τις έρευνες ή τις μελέτες, οι οποίες δεν ρυθμίζονται στο Δίκαιο πνευματικής ιδιοκτησίας.

4.2 Αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και των κέντρων έρευνας στην ΕΕ που βασίζονται σε αυτές τις μορφές τεχνογνωσίας και εμπορικού απορρήτου που δεν υπάγονται στο δίκαιο πνευματικής ιδιοκτησίας λόγω της αδυναμίας του κατόχου τους να κατοχυρώσει αποκλειστικό δικαίωμα επ' αυτών.

4.3 Μάλιστα, τα παραδοσιακά δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα σχέδια ή τα μοντέλα αποκλείουν μεγάλο μέρος των –καθόλα απαραίτητων για την οικονομική ανάπτυξη των επιχειρήσεων– γνώσεων και των πληροφοριών.

4.4 Επίσης, συχνά οι ΜΜΕ καταφεύγουν στο εμπορικό απόρρητο για να προστατεύσουν πληροφορίες καθοριστικής σημασίας λόγω των ελλείψεών τους σε ειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό ή οικονομικούς πόρους για τη διαχείριση, την προστασία και τον σεβασμό των δικαιωμάτων τους βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

4.5 Στην προσπάθειά τους να υπερβούν αυτά τα εμπόδια, οι επιχειρήσεις συχνά συμπεριλαμβάνουν στις συμβάσεις που συνάπτουν με τους εργαζομένους ή τους υπεργολάβους τους ρήτρες εμπιστευτικότητας. Οι κανόνες περί προστασίας του εμπορικού απορρήτου δεν μπορεί να οδηγήσουν σε περιορισμούς της ελευθερίας έκφρασης και της δυνατότητας αποκάλυψης καταχρήσεων ή της δυνατότητας των εργαζομένων να αλλάξουν εργοδότη και, στη συνέχεια, να επωφεληθούν από τις γενικές γνώσεις και την αποκτηθείσα εμπειρία.

4.6 Επομένως, η υποβολή της πρότασης οδηγίας αποκτά ακόμα μεγαλύτερη σκοπιμότητα αν αναλογιστούμε ότι στο σημερινό οικονομικό γίγνεσθαι προτιμάται ολοένα και περισσότερο η υπεργολαβία και ότι οι πάροχοι υπηρεσιών μπορούν να έχουν προσωρινά πρόσβαση σε κάθε μορφή ευαίσθητων πληροφοριών.

4.7 Επιπροσθέτως, η τελειοποίηση των συστημάτων πληροφορικής και επικοινωνίας διευκολύνει τη δικτυοπαραβίαση, την παράνομη ιδιοποίηση και τη διάδοση εμπορικού απορρήτου με συνέπεια να αυξάνεται ο κίνδυνος να χρησιμοποιηθούν σε τρίτες χώρες για την παραγωγή παράνομων προϊόντων, τα οποία στη συνέχεια ανταγωνίζονται στην αγορά της ΕΕ τα προϊόντα της επιχείρηση που έπεσε θύμα της παράνομης ιδιοποίησης.

4.8 Η ΕΟΚΕ εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι οι συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις χρηματοοικονομικής αναφοράς, ιδίως για τις εταιρείες που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο, θέτουν σε κίνδυνο το εμπορικό απόρρητο. Οι πληροφορίες που περιέχονται σε αυτές τις αναφορές καθίστανται πρακτικά δημόσιες, προσιτές σε κάθε επενδυτή, ο οποίος μπορεί να αποδειχθεί ή να γίνει ανταγωνιστής.

4.9 Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι στο άρθρο 4 της πρότασης οδηγίας θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη ο κίνδυνος αποκάλυψης του εμπορικού απορρήτου κατά την άσκηση των υποχρεώσεων χρηματοοικονομικής αναφοράς των μελών του διοικητικού ή του εποπτικού συμβουλίου των εισηγμένων εταιρειών.

5. **Ειδικές παρατηρήσεις επί της πρότασης οδηγίας**

5.1 Η πρόταση οδηγίας περιέχει πολλές διαδικαστικές ασφαλιστικές δικλείδες και συγκεκριμένα προσωρινά και ασφαλιστικά μέτρα, καθώς και επανορθωτικά μέτρα ή μέτρα αποκατάστασης κατόπιν της έκδοσης της σχετικής δικαστικής απόφασης επί της ουσίας της υπόθεσης παραβίασης του εμπορικού απορρήτου. Τέτοια μέτρα μπορούν να είναι η διαγραφή των πληροφοριών που έχει συλλέξει ο παραβάτης, η ανάκληση και η καταστροφή των εν λόγω προϊόντων, ο υπολογισμός της αποζημίωσης, συνεκτιμώντας την ηθική βλάβη και τη δημοσίευση της απόφασης.

5.2 Η αποζημίωση που επιδικάζεται στον ζημιωθέντα κατόπιν σχετικού αιτήματός του πρέπει να αντιστοιχεί στην πραγματική ζημία που έχει υποστεί, λαμβάνοντας υπόψη τις υλικές και ηθικές παραμέτρους.

5.3 Εντούτοις, σε *«ενδεδειγμένες περιπτώσεις»*, ο δικαστής έχει την ευχέρεια να επιδικάσει ως αποζημίωση ένα ποσό κατ' αποκοπή βάσει στοιχείων όπως το ύψος των δικαιωμάτων ή λοιπών αμοιβών που θα οφείλονταν, σε περίπτωση που είχε ζητηθεί άδεια για τη χρήση.

5.4 Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι οι έννοιες ποινικού δικαίου όπως *«κλοπή»*, *«δωροδοκία»*, *«παραπλάνηση»* που αναφέρονται στο άρθρο 3 της πρότασης οδηγίας αποσαφηνίζουν την έννοια *«παράνομη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψη εμπορικών απορρήτων»*.

5.5 Η Επιτροπή επιδιώκει την εναρμόνιση των ένδικων μέσων αστικού δικαίου προκειμένου να μπορούν οι καινοτόμες επιχειρήσεις να προασπίζουν αποτελεσματικά τα εμπορικά τους απόρρητα σε όλη την Ένωση. Το άρθρο 5, *«Γενική υποχρέωση»*, είναι ιδιαίτερα εύγλωττο ως προς το θέμα αυτό, καθότι ορίζει ότι κράτη μέλη προβλέπουν τα μέτρα, τις διαδικασίες και τα μέσα που είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας (τονίζεται από την ΕΟΚΕ) της αστικής έννομης προστασίας.

5.6 Εξάλλου, φαίνεται ότι η πρόταση οδηγίας εξομοιώνει το εμπορικό απόρρητο με μια μορφή πνευματικής ιδιοκτησίας, εκτός αν έχει αποκλειστικό χαρακτήρα. Διαπιστώνεται ότι η προτεινόμενη προστασία ελάχιστα διαφέρει από τα όσα διαλαμβάνει η οδηγία 2004/48/ΕΚ σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, όπως τα δικαιώματα του δημιουργού και συγγενή δικαιώματα, τα εμπορικά σήματα, τα σχέδια ή τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Η εν λόγω οδηγία υιοθετήθηκε τον Απρίλιο του 2004 και επί του παρόντος επίσης μελετάται η αναθεώρησή της. Όσον αφορά το άρθρο 4, η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι είναι ζωτικής σημασίας να μπορεί ένας εργαζόμενος να συμβουλευτεί εκπρόσωπο εργατικού συνδικάτου, σε περίπτωση αποκάλυψης ατασθαλίας ή άλλης κατάστασης στο χώρο εργασίας, χωρίς να διατρέχει κίνδυνο να υποπέσει για το λόγο αυτό σε παράβαση. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η οδηγία θα πρέπει να περιλαμβάνει διάταξη με την οποία εξασφαλίζεται η προστασία από αντίποινα των εργαζόμενων που κάνουν χρήση των δυνατοτήτων που παρέχει το άρθρο 4.

5.7 Ως προς το θέμα αυτό και λαμβανομένων υπόψη των επαναλαμβανόμενων αντιδικιών σχετικά με την καταχρηστική προσφυγή στη διαδικασία κατάσχεσης λόγω παραποίησης/απομίμησης (saisie-contrefaçon) ([2]), μιας κατ' αντιμωλία διαδικασίας, η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η πρόταση αποκλίνει από την οδηγία 2004/48/ΕΚ στο άρθρο 10 παράγραφος 2, όπου τονίζεται ρητά ότι οι δικαστικές αρχές οφείλουν να αξιολογούν την αναλογικότητα των προσωρινών και ασφαλιστικών μέτρων.

5.8 Η εξομοίωση του εμπορικού απορρήτου με μία μορφή πνευματικής ιδιοκτησίας φτάνει μέχρι την συμπερίληψη της έννοιας των «χρηστών συναλλακτικών ηθών» στην οδηγία. Η έννοια αυτή ήδη περιλαμβάνεται στη Συμφωνία TRIP.

([2]) Cour de cassation, civile, Chambre commerciale, 12 Φεβρουαρίου 2013, υπόθεση 11-26.361 «Société Vetrotech Saint-Gobain international»· 3ο τμήμα του Tribunal de Grande Instance του Παρισιού, 15 Νοεμβρίου 2011«Sociétés JCB», σχόλια του Laurent Labatte, Marks & Clerk Γαλλία, νομικοί σύμβουλοι σε θέματα δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας

5.9 Από την πλευρά του, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είχε ήδη την ευκαιρία να ερμηνεύσει την έννοια των χρηστών συναλλακτικών ηθών ([3]) βάσει της οδηγίας 89/104/ΕΟΚ για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων.

5.10 Παρά την αξιοσημείωτη πρόοδο που συνιστά η πρόταση οδηγίας, η υιοθέτησή της δεν θα απαλλάξει τις επιχειρήσεις από την υποχρέωση να λαμβάνουν όλα τα προληπτικά μέτρα που κρίνουν σκόπιμα για την προστασία του εμπορικού απορρήτου, όπως τεχνικά, οργανωτικά και συμβατικά μέτρα.

5.11 Επομένως, είναι μάλλον υπεραπλουστευτικός ο περιορισμός των πληροφοριών που θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν εμπορικά απόρρητες σε όσες έχουν εμπορική αξία. Και αυτό γιατί ορισμένες πληροφορίες οικονομικής, βιομηχανικής τεχνικής ή επιστημονικής φύσης ενδέχεται να μην έχουν ευθέως ή αμέσως εμπορική αξία, ιδίως εάν προέρχονται από στοιχεία έρευνας και ανάπτυξης τεχνικών ή επιστημονικών μελετών.

5.12 Η ΕΟΚΕ προτείνει να συμπληρωθεί ο κατάλογος του άρθρου 4 παράγραφος 1 με την προσθήκη ότι η απόκτηση εμπορικών απορρήτων θεωρείται νόμιμη όταν προέρχεται από:

ε) την άσκηση των υποχρεώσεων χρηματοοικονομικής αναφοράς των μελών του διοικητικού ή του εποπτικού συμβουλίου των εισηγμένων στο Χρηματιστήριο εταιρειών.

5.13 Ομοίως, προτείνει να συμπληρωθεί ο κατάλογος του άρθρου 4 παράγραφος 2 με την προσθήκη ότι τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να μην υφίσταται δικαίωμα προσφυγής για την εφαρμογή των μέτρων, των διαδικασιών και των μέσων ένδικης προστασίας που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία, όταν η εικαζόμενη απόκτηση, χρήση ή αποκάλυψη του εμπορικού απορρήτου πραγματοποιήθηκε σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

στ) το εμπορικό απόρρητο αποκαλύπτεται στο πλαίσιο της άσκησης των υποχρεώσεων χρηματοοικονομικής αναφοράς των μελών του διοικητικού ή του εποπτικού συμβουλίου των εισηγμένων στο Χρηματιστήριο εταιρειών.

Βρυξέλλες, 25 Μαρτίου 2014

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Henri MALOSSE

([3]) Πρβλ. την οδηγία 89/104/ΕΟΚ για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων, καθώς και τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφορικά με την ερμηνεία της έννοιας των χρηστών συναλλακτικών ηθών, απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Μαρτίου 2005, υπόθεση C-228/03: The Gillette Company, Gillette Group Finland Oy κατά LA-Laboratories Ltd Oy.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

της γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Το ακόλουθο σημείο της γνωμοδότησης του τμήματος τροποποιήθηκε μέσω των τροπολογιών που υιοθέτησε η Ολομέλεια, συγκέντρωσε όμως στην αρχική του μορφή περισσότερο από το ένα τέταρτο των ψήφων (άρθρο 54 (4) του Εσωτερικού Κανονισμού):

Σημείο 4.5

4.5 *Στην προσπάθειά τους να υπερβούν αυτά τα εμπόδια, οι επιχειρήσεις συχνά συμπεριλαμβάνουν στις συμβάσεις που συνάπτουν με τους εργαζομένους ή τους υπεργολάβους τους ρήτρες εμπιστευτικότητας.*

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας για την τροπολογία:

Υπέρ: 80

Κατά: 46

Αποχές: 10